

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebvs Britanniæ Novis

Barclay, John

Francopoli, [ca. 1640]

Ad Amicvm A Calvinistis Sedvctvm Analysis Calvinianæ Doctrinæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39759

AD AMICUM A CALVINISTIS SEDVCTVM ANALYSIS CALVINIANÆ DOCTRINÆ.

VICTVOSVM sanè
est post tot debellatas
hæreses, renasci hodie
noua iterum monstra,
et hydras quibus su-
persint adhuc capita amputanda.
Habuit tamen semper Dei ecclesia,
talium monstrorum domitores et
ἀλεξιγάχους; qui effecerunt, que
est diuina prouidentia; ne mala
hæc ultra tempus et momentum
a Deo permisum inualescerent. Ne-
que hodie his est destituta præsi-
diis. Ego quamquam nunc id non
ago; nec intra harum literarum an-

A

gustias decreui, pro hac sacra causa contra hos Nouatores instructa acie dimicare; imo nec velitari pugna hostem aggredi. alterius & prolixioris operae est hoc negotium. Dabo tamen hac familiari epistola, summa quedam capita, quæ & tibi viro cordato, atque aliis non malamentis hominibus, ex sola Caluiniana doctrina externa specie atque analysi facile ostendent, quam in prono ad æternam perniciem discrimine sit, qui posthabitis recte credendi principiis, diuinitus toties, & per tot secula firmatis; velit nouas res sequi; nullo iudice, & quod iam dicere aggredior, nullo testimonio firmatas.

I Quod mihi in hac causa mirum semper est visum, fuit multorum credendi temeritas, & precipitatio in retanti momenti. Fateor quidem viuendi licentiam, & blandicias voluptatum, pellexisse plurimos, ut Calvinum sequerentur;

abiecta cura quid virium falsitas
haberet: solum contenti, falsa cer-
tè, sed speciosa flagitorum impu-
nitate quam nouus homo sine pæ-
nitentia sensu, ut certam Dei no-
mine promittebat; imo & prædesti-
nationem, certamq; salutem, quam-
uis nunquam delean tur, ut dicebat,
commissa peccata. Tyr ones in sacris
literis satis vident, quām ista im-
pietas cum diuinis oraculis mani-
festè pugnet. Et quis non videt hanc
ab inepto & ignoto homine profe-
ctam inanem promissionem, non
satis esse, cur illi fides adhibetur;
nisi quis temerarius esse velit, &
insipiens in deliberatione de salute
eternâ: quod negotium est grauissi-
mum. quis quofo est, qui non posset
plura, quām Caluinus polliceri, si
ad audendum projectus esse velit.
Sed age porro auctorem petimus fi-
de dignum tantarum promissio-
num. Pollicitis diues quilibet esse
potest: tabulas petimus, & promis-

A ij

sionis, imo & missionis Calviniana*st*
iusta diplomata. valde hoc telum
ferit Nouatores. Sed audi, si pla-
cet, supremam Calviniana*at*
cause defensionem. Rogantur; qui in Cal-
vin*ly*
verba iurarunt, ut tandem
edant noue huius doctrina*pi*
analy-
sin, seu à quo auctore primò eam
acceperint? à scripturis, inquiunt. sed
ad scripturas nonne veteres hereti-
ci prouocabant? esto. prouocet etiam
Calvinus. quo tandem interpretes
vnum, inquires, scripture locum per
alium interpretatur. sanè. sed mox
utrumque dant explicatum, Boni
viri, ex suo cerebro. ergo iterum
de utroque loco quærimus, quo in-
terprete? hic harent. premuntur ad
hanc vocem; tunduntur; sed ni-
hile extundi potest, nisi vel mirum
silentium, vel (quod agrè profe-
runt) ridiculum, pro omni inter-
pretatione scripturarum; stare in
Capite cuiusque nouum spiritum
Sanctum, qui ipsis interpretatur
qu
ve
ni
m
pr
sc
ni
iu
be
do
sc
in
ci
ci
ab
po
ni
pe
pr
re

ianas scripturas. ô defensionē probrosam!
elum atque ita tandem pro verā ana-
plysi doctrinæ, stabit figmentum ca-
pitis cuiusque; & hoc verum erit,
quod quisque sibi effingit esse tale.
Actum est de veritate, omnique
verā doctrina, si eò tandem ve-
niendum est, ut pro credendi pri-
mo principio, cùm fit analysis, &
pro sola prima regulâ fidei, stet ne-
scio quæ capitis vertigo in Calui-
nianis. En patrocinium nouæ hu-
ius doctrinæ. res plane ita se ha-
bet. hoc ipsi Nouatores fatentur, &
docent. Cur verò in hunc infamem
scopulum adacti sint, & tam impie
in foribus peccent, causam iam ac-
cipe manifestam, Theologica ratio-
catione expressam. Quæ Deus
ab aeterno credenda decreuit, &
post initium temporis fieri voluit:
non aliter nobis innotescunt, quam
per reuelationem à Deo & Ecclesia
probata: est enim hæc ecclesia, quæ
regitur à Deo, & quæ cum suo capite

A iij

iudex est controversiarum. Han
vocamus fidei regulam, & ad pru-
denter credendū necessariam in ip-
circ
credendi vestibulo, dum quod cre-
hui
dendum est, mortalibus proponitur
ran
sic quidem non temerè credimus, se-
nas
per infallibilem aliquam certitudi-
lun
nem ducimur ad actum fidei eli-
ter
ciendum, ut loquuntur Theologi.
uit
Iam verò cùm hæc credendi prin-
ner
cipia, & ad prudenter credendum
in
datas à Deo regulas reiiciunt ve-
stri
&
Nouatores; coguntur confugen-
gu
ad figmenta sua & capitis cogita-
ign
tiones, quas ridiculi fingunt (u-
lun
olim Montanistæ) esse à Deo im-
id
missas, & has venditant pro omn
pe
regula credendi: sibi persuadentes,
cer
loqui in ipsis Spiritum Sanctum
auc
& mirabitur iam aliquis, si Dei Ec-
de
clesia hanc inanem persuasionem
ctr
contemnat, damnétque: dum No-
tun
uatores nihil habent, in quod redu-
ua
cere possint solidè suam fidem, pre-
ter
ter hæc capitis sui monstra, & qua
for

Han

I pru reuocata ad analysin, probrosum
n ip circulum habent, quo priuatum
l cre hunc spiritum resoluunt in scriptu-
ritur ram, & rursus scripturam in pri-
is, se natum spiritum. Nec vitant circu-
tudi lum, ut hoc obiter dicam, dum in-
i eli ter eos sciolus nescio quis, mendica-
ologu uit nuper à Catholicis, de vario ge-
rin- nere causarum partitionem. est certe
dun in hoc negotio ineptissima partitio,
vo & in eo qui sic loquitur inscitiae ar-
gen gumentum non vulgare. quis enim
gita ignorat nullam rem creatam, nul-
(v lum priuatum spiritum, posse esse
im id, in quod resoluatur fides: quip-
m pe que infallibilem debet habere
ates certitudinem, sumptam à diuinā
fum auctoritate, ut res ipsa loquitur,
Ec & semper docuit Ecclesia. Hactenus
nem de Spiritu, unde tota Calvini do-
ctrina habet originem, & intricate-
edu tum circulum; dum nesciunt No-
pre uatores distinguere regulam fidei à
qua formalib[us] obiecto.

Secundum, quod in secta huius

^{2.}
Infide-
litas &
incerti-
tudo.

noua doctrinâ, ut probosum mi-
ritò obiicitur, est, nullam in No-
uatorum ministris esse Christianan
fidem; ac proinde nec spem, ne
charitatem; sicut nec in Daemoni-
bus sunt ista, aut hereticis ullis.
Demonstrari hoc posset ratione theo-
logica, & quidem efficacissima.
Quicunque enim reducere non po-
test credendi exercitium, vel fiden-
tuam in Deum primam veritatem
ut in primum fidei principium, se-
objecatum formale, ut Scholæ lo-
quuntur; ille certè nequaquam po-
test habere, ullam mentis operatio-
nem vel exercitium vere Christiana
ne fidei. quod planum est ex his, qui
iam de analysi caluiniana recensui-
solus enim Deus est fidei auctor, &
reuelator rerum credendarum. Ad-
do, nec esse veram certitudinem
Christianæ fidei, si certitudo tan-
tum est ex re creata, aut Caluini
cerebro. Sed quoniā subtiliora sunt
Nouatoribus hac huius veritatis
prin-

principia, licet certissima, hic non
hereto. sufficiet ex manifesta an-
tithesi & comparatione ostendere;
nullam esse veræ fidei certitudinem
apud Nouatores. Constitutum satis
est) vel ex ipsa Nouatorum confe-
sione, cum ratione premūtur;) su-
premam & fidei, & doctrinae cer-
titudinem apud eos; reducit tandem
(quoties saltem aduersantur Ca-
tholicorum definitis assertionibus)
in auctoritatem Caluini, aut mi-
nistri alicuius noui, afferentis & in-
gerentis nouum scripture sensum. Præter
obie-
etum
motiu-
sola
dant
certitu-
dinem,
qua
ciam
carent
hære-
tici.
Compone iam hanc certitudinem
cum ea quam habet sensus scriptu-
rarum Catholicus: etiam ex soli hu-
manæ rationis momētis (ut de for-
mali obiecto nihil iterum dicam.)
Stat sancè ex hoc solo capite pro sen-
su Catholico, solida traditio, Patres
antiqui, & Scriptura sensus, hoc
seculo à maximis Theologis demon-
stratus; adeò ut nihil in rebus
humanis, quod pendeat à nobis

B

habeant homines certius quam
quod his credendi rationibus est
comprobatum. Et vero his adde
constantiam & gloriam martyrum
pro hac veritate in Romana Eccle-
sia, summa ingenia, literaturam
insignem, sanctitatem vita, &
tantam huius Ecclesiae per orbem
terrarum maiestatem. Hac, in-
quam, omnia sunt talia, ut dum
his principiis non potest nisi Cal-
viniana fides, doceant ab omni
certa vera fide abesse Nouatorum
credulitatem; & possint quemuis
alium cunctantem de religione,
nisi pertinax sit, in viam reducere
rectam.

malè de Tertium, & quod magnopere
numine hanc sectam damnat, est vilis &
sentire. abiecta estinatio, quam habet de
Deo. Affinia sunt hac, carere fi-
de (de quo iam dixi) & de Deo
malè sentire; quod nunc omnes no-
nant esse in Nouatoribus. Ut ferenda
sunt in Ecclesie hostibus aliqua, cer-

am
est
dde
um
cle-
am
et
rem
in-
um
ab-
oni
um
uis
re,
ere
et
de
fi-
eo
o-
da
er-
te
tè ut diuino numini non parcant,
ferendum non est. Vorstius Calui-
nista Deum, ac si creatura esset,
audet certis concludere terminis.
partibilem Deum facit, & quan-
titatis nequaquam expertem. Cal-
uino Deus est auctor peccati. Illu-
dit, inquit, hominibus, simulans
se velle illos iuuare, dum tamen eos
predestinat ad aeternam damnatio-
nem. Grauiora Lutherus, Beza,
& qui subinde in hac eadem Secta
insecuti sunt. Horret animus re-
ferre, que unus Caluinus scripsit
de Christi descensu ad inferos in
Catechismo paruo, & lib. 2. Instit.
cap. 16. 9 & 10. Et erit iam qui
hanc doctrinam non iudicabit im-
piam, aut qui tales in religione di-
ces sequi audeat. Hac de Deo ipso.
At quid de rebus, quas Deus do-
cuit Ecclesiam? Audiant primum
in qua re sint gentilibus deteriores.
In omni questione de rebus diuinis,
caput esse debet pietas, ut est sum-

B y

4
Dog-
mata.

ma rei commendatio. Gloriatur
alicubi Cicero Romanos pietate, &
religione gentes omnes, nationes.
que superasse. Recte sane, si veram,
si purum numinis cultum attigis-
sent. Tolle hanc religionis par-
tem, & vera dogmata, quæ ho-
mines in officio continent, vi-
ta hominum, ut ait Lactantius,
stultitiâ, scelere, immanitate
complebitur. Utinam apud No-
uatores solida essent fidei dogmata,
atque ab omni humano affectu, ab
errore etiam libera. Quàm eos li-
benter exciperet Dei Ecclesia. Sed
quis nisi imprudens, ea quæ hodie
in orbem terrarum, contra omnem
pietatem inuixerunt, a quo animo
audiet? plurima innouant, & tot
seculis probata reiiciunt, solum
quia id dictat illis spiritus ille no-
nus, & quo Calvinus se prædestina-
tum prædicat, quod nunquam di-
xit Scriptura. Molestem esset sin-
gula, ut par est, recensere. liberta-

tem, quam natura homini dedit,
negatis, viri Nouatores. Dicite
saltem probabilia. Deum facitis au-
ctorem peccati: insana mentis vox
est, contra diuinam bonitatem bla-
phemia impiissima. Baptismū vul-
tis non esse necessarium contra ex-
pressa Scripturæ verba. Christiani
estis sine baptismo, anne pagani?
Que Christus ex summa miseri-
cordia ad mortalium salutem insti-
tuit sacramenta; auctoritate noua
improbatis & tollitis è medio. Chri-
stianis inutilia esse docetis bona
opera, & quacumque ipsi faciunt,
esse peccata. Demum ut cetera ta-
ceam, vix est ullus Symboli Apo-
stolici articulus, qui non sit à No-
uatoribus nostri sculi (quibus
viam fecit Caluinus) impiè expli-
catus, mutatus, vel reiectus. Ex-
tat de hac ipsa relibellus, Tria sym-
bola inscriptus; & Moguntia à
Quirino Cnoglero anno 1607 edi-
tus. qui citatis Sectariorum isto-

Bij

rum verbis, amplam huius rei fidem facit. Quae cùm ita sint, vix audebit vir sapiens dicere, hos verè esse Christianos, cùm baptismum, Symbolum, & tot alia reiiciant. Certè ne Catholici nomen apud eos esse potest. nondum didicerunt ad illustrem hunc titulum, necessariam esse unitatem? unionem, dico, inter membra Ecclesiae in eadem fide & doctrinâ cum pastoribus. Nam quis unquam sane mentis putabit Christum instituendo Ecclesiam, intellexisse illam in quâ schismata essent & pugnantia dogmata. Est ergo consensio in doctrina nobilis ille Character, quo Deus Ecclesiam suam insigniuit, & sub quo titulo voluit dici Catholicam, hoc est, universalis, non loco aut tempori alligatam. Est talis doctrina Ecclesiae: qui eam sequuntur, Catholici sunt. Qui verò ab unitate doctrinae recedunt; doctrinam, quam Christus voluit esse Catholicam, non habent,

ac proinde nec Catholici sunt.

Proximum est, ut ostendam, quan-
tum huic sua labenti cause diffide-
re cuperint, iam à longo tempore
Nouatores. Nolunt aequo marte
certare noui pugiles; nec aliis con-
ditionibus nisi hostis prius arma
abiiciat. Hoc non est in viribus &
cause aequitate spem ponere. Sed a-
gedum; quas illi efflagitant, cer-
taminis conditiones? iniquissime
sunt. Stare formidant in acie, ni-
si testimonia diuina & humana
pleraque, que eos temere nouita-
tis accusant, reiicias. Si historias
afferas vera ac diuina traditionis
testes, nihil sunt: Si Patres omni
doctrina & integritate conspicuos
contemnunt: unum solum est in quo
Nouatorum aliqui volunt modestè
videri, si nascentis Ecclesia doctores
obiicias. qui minus audaces sunt
verentur statim hos ~~non~~ reiicere; &
audient, quandiu non inde vin-
cuntur; diutius nullo modo. Et quid

Diffi-
dunt
causa
Noua-
tores.

cor
re
m
nos

tandem si has Ecclesiae columnas,
vocet Nouatorum modestia deli-
rantes senes. apage anathema.
Quid porro Concilia sacra? quid
Nouatoribus nisi scopulus & nau-
fragium? illis certè. nec mirum. Ibi
enim antiquitas, doctrina, pru-
dentia. ibi orbis senatores sacri: ibi
(ut testantur Apostoli) que pla-
cent Spiritui Sancto, decernuntur.
& tamen reperti sunt, qui cum Lu-
thero, Kemnitio, & Caluini mini-
stris, nec patres audiant, nec quic-
quam probent; nisi quod ipsi re-
ctum verumque esse pronunciant.
est ne hoc cause fidere & aquis cer-
tare conditionibus? Loquere Bri-
tannia, que pro omni causa patroci-
nio, carceres & tormenta hactenus
obiecisti.

6.
Utopia
Noua-
torum

Male præterea habet Nouatores,
quod nullam possunt ostendere Ec-
clesiam veram, unde ad nos ve-
nerint; & à qua accepisse eos ope-
ret (non ex suo cerebro) solidam
doctrinam

doctrinam. satis profecto hincha-
bent, unde causa diffidat: satis un-
desciant se nullius esse Ecclesia. Cer-
tissimum est, pro verâ Ecclesiâ, &
eius Capite orasse Dei filium, ne un-
quam à veritate deficeret; ut pote
quam instituit ut columnam ve-
ritatis, iudicem controvèrsiarum,
& loquentem fidei regulam. Certū
porro est statuisse Christum, ut qui
hanc Ecclesiâ non audierit, habeatur
velut Ethnicus & Publicanus. stat
ergo Ecclesiam esse veritatis colum-
nam; & qui non inde venit Ethni-
co esse deteriorem. Hic prostrati
Nouatores manus dare coguntur;
& fateri se, aut à nulla vera Eccle-
sia venisse; quod durum illis vide-
tur. aut certè è nostra, ac proinde
impie ab eius doctrina defecisse.
Euadere voluit Caluinus nouam
excogitando hæresin, sed ridicu-
lam: se venisse ab Ecclesia inuisi-
bili, & quam ipse, ut fatetur, nun-
quam vidit. Sic vafer homo nomen

C

Ecclesia retinuit, rem penitus abs-
tulit ac proinde à nulla venit Ec-
clesia. Et primum quis facile credet
hoc à Christiano dici potuisse, & oga-
tor esse quod nullo modo laterè de-
bet, cùm Christus tam manifestè
inviter mortales omnes ad Eccle-
siam, & audiri eam præcipiat. Hic
reuera, si unquam, delirat Noua-
tor iste. Iubeor querere Ecclesiam,
ut saluer; & nobis umbra obiici-
tur. Vnde ergo constabit ullibi eam
esse? Det, si potest locum, ciuita-
tem, aut viros illos sanctos, quos
fingit fuisse in illa inuisibili Eccle-
si, & vnde se dicit ad nos venisse,
alioqui impostor est.

7.
Scrip-
turæ.

Sed inter tot profligate cause a-
pud Nouatores, & dissidentiae ma-
nifesta signa, est postremò, quod hac
in parte desperatam causam de-
notat. Cùm urgentur à Catholi-
cis, negant auctoritatem sacrorum
Codicum. & Quid aliud supererat,
ut penitus insanirent? En quibus

gradibus ad suprema mala eatur.
Dicam apertius. Si obiicias Noua-
tori sensum & mentem antiquae Ec-
clesiae, pronocat ad Scripturas: si
Concilia, nihil est, nisi Scripturas
ostendas. Nec aliud in ore habent,
nisi Scripturas. Ac demum cum ex
Scripturis redarguuntur, negant
magnam partem Scripturarum, &
eos tantum volunt esse sacros codi-
ces, quos Genevensis oraculum vult
esse Canonicos. ceteros negant. sed
nec hic stat eorum audacia. nam eas
perro Scripturas quas recipiunt; à
vero sensu, quem tota probauit an-
tiquitas, detorquent & corrum-
punt. ac ne quid ad impietatem de-
sit, canonem ipsi condunt, & quos-
cunque sanos codices cum sua Ge-
nevensi doctrina pugnantes inue-
nerunt: eos, violato diuino iure, ut
detruncant & fædant ita expun-
gunt è Canone, quem per tot secula
probauit Ecclesia. Longum esset re-
censere, quos damnatos ab Eccle-

C ij

si a hereticis sint in hoc imitari Nouatores. Vides satis causam illis esse desperatam. Satis etiam puto apparuisse qualia sint Nouatorum dogmata, per quae, excitato incendio per septuaginta annos continuos arsit Europa. Quod ego his literis vir amice suscepit explicandum, vi scias quam sit male tutum credere se his flamarum ministris. Vale mortis memor, & magni diei, quo mundi gloria finienda est.

Hoc implatum ē
a Calviniis
A. 15...
cū Carolum Re-
gem suum sub-
diti eis decolla-
runt proceſſibus
tyrannici, et sen-
tentia mortis ini-
quissima prou-
misiſis.

Captabunt in animam iusti: &
sanguinem innocentem condemna-
bunt. Psal. 93.

FINIS.

ii C

